

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Декан Факультету
педагогіки і психології
Олефіренко Т.О.

« 02 » вересня 2020 р.

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

Аксіопсихологія

(назва навчальної дисципліни)

освітнього рівня **магістр**

(назва освітнього рівня)

галузі знань **05** **Соціальні та поведінкові науки**

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності **053** **Психологія**

Шифр за навчальним планом **СП05**

Київ 2020

Розробники програми: доктор психологічних наук, професор,
академік НАПН України Яценко Т. С.,
кандидат психологічних наук, доцент Лапченко І. О.

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «*Аксіопсихологія*», затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова «___» _____20__ року, протокол № ____ .

Розробники програми:

кандидат психологічних наук,
доцент Лапченко І. О.

Затверджено на засіданні кафедри психології і педагогіки

« 28 » серпня 2020 року, протокол № 1 _____

Завідувач кафедри _____

Лапченко І. О.

1. Пояснювальна записка

Програма нормативної навчальної дисципліни «Аксіопсихологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього рівня *магістр*, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія (практична психологія).

Предмет вивчення навчальної дисципліни – поняття, психологічні механізми, психотехніки, спрямовані на визначення та проектування ціннісно-сислової сфери особистості.

Міждисциплінарні зв'язки: психологія розвитку і вікова психологія, психологія особистості та персонологія, психодіагностика, психоконсультавання, реабілітаційна психологія.

Мета і завдання навчальної дисципліни аксіопсихології особистості – забезпечити теоретичну та практичну підготовку психолога-магістра для роботи з ціннісно-сисловою сферою особистості.

Основними завданнями вивчення дисципліни аксіопсихології особистості – сформулювати знання про основні поняття аксіопсихології, теорії цінностей та аксіогенезу, уміння аналізувати складові ціннісно-сислової сфери особистості, здійснювати діагностику цінностей та ціннісних орієнтацій клієнта, реалізовувати аксіологічний підхід в соціальній комунікації

2. Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-наукової програми:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<i>Знати:</i> - етичний кодекс психолога; - чинне законодавство в сфері надання психологічних послуг населенню. <i>Вміти:</i> - дотримуватися етичних принципів у науковій та консультативній діяльності; - виявляти витривалість, доброзичливість, чуйність по відношенню до інших.	Етична компетентність
2.	<i>Знати :</i> - психологічні та педагогічні техніки, прийоми особистісного самовираження та саморозвитку; - засоби протистояння професійним деформаціям особистості, попередження та подолання професійного вигорання. <i>Вміти:</i> - володіти психологічною та педагогічною технікою, прийомами особистісного самовираження, самореалізації; - викликати симпатію, довіру; - зацікавлювати, вести за собою; презентувати себе як професіонала; - рефлексувати свою професійну діяльність, адекватно оцінювати власні досягнення та недоліки у професійній сфері.	Особистісна компетентність
3.	<i>Знати :</i> - особливості здійснення індивідуального підходу до особистості клієнта, його ціннісно-сислової сфери; - комунікативні бар'єри та методи, прийоми їхнього попередження та подолання. <i>Вміти:</i> - самостійно шукати та обробляти інформацію, необхідних для якісного виконання професійних завдань; - аналізувати та синтезувати інформацію, оперуючи науковими термінами; - організовувати групову діяльність з використанням сучасних ІКТ.	Інформаційно-комунікаційна компетентність
4.	<i>Знати</i> провідні напрямки, ідеї вітчизняної та зарубіжної психології щодо надання практичної допомоги та психологічної підтримки особистості, яка відчуває утруднення у розв'язанні життєвих і професійних проблем, пов'язаних з її ціннісною	Технологічна компетентність

сферою. <i>Вміти:</i> розмірковувати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, аналізувати результати своєї професійної діяльності; здійснювати розвивальні впливи на ціннісно-смыслову сферу особистості.	
---	--

3. Примірний тематичний план

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				Кількість годин (заочна форма навчання)					
		Аудиторні	Індивідуальна робота		СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні	Семінарські	СРС	
	Тема 1. Предмет, мета і завдання аксіопсихології особистості.	1	1		10	2	2			8	
	Тема 2. Теорії цінностей та ціннісно-смыслові сфери особистості.	2	2		12	2	2			14	
	Тема 3. Аксіогенез особистості.	1	1		16	2			2	12	
	Тема 4. Діагностика ціннісно-смыслові сфери особистості.	2	2		14	2		2		12	
	Тема 5. Прикладна аксіопсихологія особистості	1	1		14	2	2			16	
	Тема 6. Практична аксіопсихологія особистості та аксіологічне проектування.	2	2		15	2		2		16	
Разом:		9	9	8	10	81	12	6	4	2	78

4. Зміст дисципліни

№ з/п	4.1. Назва модулів, тем та їх зміст	Кількість годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
1	Тема: Предмет, мета і завдання аксіопсихології особистості. Предмет і завдання аксіопсихології особистості. Визначення цінностей, ціннісних орієнтацій, ціннісно-смыслові сфери особистості. Цінності в житті людини. Структура і функції ціннісно-смыслові сфери особистості. Значення аксіопсихології: наукове, прикладне та практичне. <i>Рекомендовані інформаційні джерела: 1, 10, 11, 13, 17, 20</i>	1	
2	Тема: Теорії цінностей та ціннісно-смыслові сфери особистості. Основні підходи до визначення цінностей особистості.	2	

	<p>Філософський підхід (Г. Лейбніц, І. Кант, Г. Гегель, Л. Фейєрбах, Ф. Енгельс, представники феноменалізму). Телеологічний підхід в зарубіжній персонології. Аксиологічна проблематика у вітчизняній психології (С. Рубінштейн, О. Леонт'єв, Д. Леонт'єв, В. Богданов, А. Петровський, В. Петровський). Культурно-історичний підхід. Екзистенціалізм. Психодинамічний підхід. Феномено-рефлексивний підхід. Аксиологічна модель індивідуальної свідомості (З. Карпенко). <i>Рекомендовані інформаційні джерела: 10, 11, 13, 17, 27; електронне 3</i></p>		
3	<p>Тема: Аксиогенез особистості.</p> <p>Визначення аксиогенезу особистості. Динаміка становлення і розвитку ціннісно-сислової сфери особистості. Фактори розвитку ціннісно-сислової сфери. Механізми формування цінностей: присвоєння, перетворення особистості на основі цінностей, цілепокладання та проектування. Присвоєння: ціннісне ставлення до світу, формування «Образу світу». Перетворення особистості на основі цінностей: формування ієрархічної системи цінностей особистості, «Образ Я», «Образ майбутнього», ціннісне ставлення до світу, себе, інших людей, рефлексія та самопізнання особистості. Цілепокладання: прогнозування та проектування майбутнього, життєва ціль – життєвий план – життєва перспектива.</p> <p>Інтегральна суб'єктність у виявленні ціннісно-сислової сфери особистості. Рівні суб'єктності (В. Татенко): інтенціональний, потенційний, віртуальний, актуальний, рефлексивний, експерієнтальний. Рівні суб'єктності (З. Карпенко): рівень індивіда (організму, інстинктивної активності), монособ'єкта (діяч), полісуб'єкта (рівень особистості, свідомості), метасуб'єкта (рівень індивідуальності), абсолютний суб'єкт (універсальність). Становлення само-бутності (В. Слободчиков і Г. Цукерман): оживлення, одушевлення, персоналізація, індивідуалізація, універсалізація. Стадії морального розвитку Л. Кольберга. Типологія моральних позицій особистості Б. Братуся. Ціннісна характеристика спілкування.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 1, 2, 3, 9, 15, 16</i></p>	1	
4	<p>Тема: Діагностика ціннісно-сислової сфери особистості.</p> <p>Методи та методики діагностики ціннісно-сислової сфери особистості. Проективні методики та особливості їх застосування у визначенні цінностей особистості. Діалог як психологічний механізм аксиогенезу особистості: відношення «Я – Ти», «Я – Воно», «Я – Інший». Засоби виявлення цінностей у діалозі: образ (уявлення), чуттєвий образ, схема, правило, знак, символ. Стиль життя як прояв ціннісного самовизначення. Механізм самовизначення цінностей : інтенція – потенція – посіденція.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 1, 2, 3, 9, 15, 16</i></p>	2	
5	<p>Тема: Прикладна аксіопсихологія особистості</p> <p>Обґрунтування та реалізація аксіологічного підходу в різних сферах життя особи та суспільства: соціальній роботі, державному управлінні, освіті, праві, літературі. Аксиопідхід у фаховій підготовці педагогічних та медичний кадрів.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 2, 3, 4, 20, 25; додаткові 11, 14, 16, 21</i></p>	1	
6	<p>Тема: Практична аксіопсихологія особистості та аксіологічне проектування</p> <p>Принцип орієнтації на норми та цінності клієнта. Ціннісні механізми: пошук – оцінка – вибір – проекція. Аксиологічне проектування як особистісне новоутворення. Критерії та показники аксіопсихологічного проектування: ціннісна орієнтація на</p>	2	

	<p>самоздійснення, оптимальні самореалізації та цілісність багатогранного існування людини, креативність у процесі саморозвитку, рефлексивна саморегуляція.</p> <p>Механізми впливу на ціннісно-смыслову сферу особистості: навіювання, емоційне зараження, наслідування, ідентифікація, рефлексія, каузальна атрибуція, емпатія. Засоби/шляхи пошуку нового смислу: альтруїзм, відданість справі, творчість, гедоністичний вибір, самоактуалізація, самотрансцендування (самопізнання). Психологічний захист в контексті аксіогенезу особистості.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела: 1, 2, 9, 13, 15, 26; додаткові 2, 15, 21; електронне 1</i></p>		
--	---	--	--

4.2. Плани семінарських занять

Тема 1. Предмет, мета і завдання аксіопсихології особистості.

Предмет і завдання аксіопсихології особистості. Визначення цінностей, ціннісних орієнтацій, ціннісно-смыслові сфери особистості. Цінності в житті людини. Структура і функції ціннісно-смыслові сфери особистості. Значення аксіопсихології: наукове, прикладне та практичне.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1, 10, 11, 13, 17, 20

Тема 2. Теорії цінностей та ціннісно-смыслові сфери особистості.

Основні підходи до визначення цінностей особистості. Філософський підхід (Г. Лейбніц, І. Кант, Г. Гегель, Л. Фейєрбах, Ф. Енгельс, представники феноменалізму). Телеологічний підхід в зарубіжній персонології. Аксіологічна проблематика у вітчизняній психології (С. Рубінштейн, О. Леонтьєв, Д. Леонтьєв, В. Богданов, А. Петровський, В. Петровський). Культурно-історичний підхід. Екзистенціалізм. Психодинамічний підхід. Феномено-рефлексивний підхід. Аксіологічна модель індивідуальної свідомості (З. Карпенко).

Рекомендовані інформаційні джерела: 10, 11, 13, 17, 27; електронне джерело 3

Тема 3. Аксіогенез особистості.

Визначення аксіогенезу особистості. Динаміка становлення і розвитку ціннісно-смыслові сфери особистості. Фактори розвитку ціннісно-смыслові сфери. Механізми формування цінностей: присвоєння, перетворення особистості на основі цінностей, цілепокладання та проектування. Присвоєння: ціннісне ставлення до світу, формування «Образу світу». Перетворення особистості на основі цінностей: формування ієрархічної системи цінностей особистості, «Образ Я», «Образ майбутнього», ціннісне ставлення до світу, себе, інших людей, рефлексія та самопізнання особистості. Цілепокладання: прогнозування та проектування майбутнього, життєва ціль – життєвий план – життєва перспектива.

Інтегральна суб'єктність у виявленні ціннісно-смыслові сфери особистості. Рівні суб'єктності (В. Татенко): інтенціональний, потенційний, віртуальний, актуальний, рефлексивний, експірієнтальний. Рівні суб'єктності (З. Карпенко): рівень індивіда (організму, інстинктивної активності), моносуб'єкта (діяч), полісуб'єкта (рівень особистості, свідомості), метасуб'єкта (рівень індивідуальності), абсолютний суб'єкт (універсальність). Становлення само-бутності (В. Слободчиков і Г. Цукерман): оживлення, одушевлення, персоналізація, індивідуалізація, універсалізація. Стадії морального розвитку Л. Кольберга. Типологія моральних позицій особистості Б. Братуся. Ціннісна характеристика спілкування.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1, 2, 3, 9, 15, 16

Тема 4. Діагностика ціннісно-смыслові сфери особистості.

Методи та методики діагностики ціннісно-смыслові сфери особистості. Проективні методики та особливості їх застосування у визначенні цінностей особистості. Діалог як психологічний механізм аксіогенезу особистості: відношення «Я – Ти», «Я – Воно», «Я – Інший». Засоби виявлення цінностей у діалозі: образ (уявлення), чуттєвий образ, схема, правило, знак, символ. Стиль життя як прояв ціннісного самовизначення. Механізм самовизначення цінностей: інтенція – потенція – посіденція.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1, 2, 3, 9, 15, 16

Тема 5. Прикладна аксіопсихологія особистості

Обґрунтування та реалізація аксіологічного підходу в різних сферах життя особи та суспільства: соціальній роботі, державному управлінні, освіті, праві, літературі. Аксіопідхід у фаховій підготовці педагогічних та медичних кадрів.

Рекомендовані інформаційні джерела: 2, 3, 4, 20, 25; додаткові 11, 14, 16, 21

Тема 6. Практична аксіопсихологія особистості та аксіологічне проектування

Принцип орієнтації на норми та цінності клієнта. Ціннісні механізми: пошук – оцінка – вибір – проекція. Аксіологічне проектування як особистісне новоутворення. Критерії та показники аксіопсихологічного проектування: ціннісна орієнтація на само здійснення, оптимальні самореалізації та цілісність багатогранного існування людини, креативність у процесі саморозвитку, рефлексивна саморегуляція.

Механізми впливу на ціннісно-смыслову сферу особистості: навіювання, емоційне зараження, наслідування, ідентифікація, рефлексія, каузальна атрибуція, емпатія. Засоби/шляхи пошуку нового смислу: альтруїзм, відданість справі, творчість, гедоністичний вибір, самоактуалізація, самотрансцендування (самопізнання). Психологічний захист в контексті аксіогенезу особистості.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1, 2, 9, 13, 15, 26; додаткові 2, 15, 21; електронне 1

4.3. Організація самостійної роботи студентів

З метою здійснення поточного контролю проводиться обговорення наступних проблемних питань:

- Розкрити рівні прояву цінностей.
- Етапи та чинники розвитку ціннісно-смыслові сфери в онтогенезі особистості
- В чому проявляються психологічні механізми формування цінностей особистості?
- Як пояснити розвиток ціннісно-смыслові сфери особистості через принцип інтегральної суб'єктності.
- Визначення понять аксіогенез та аксіологічне проектування особистості, їхній взаємозв'язок.
- Обґрунтувати критерії та показники аксіологічного проектування.
- Психотехніки впливу на пошук нового ціннісного смислу особистості (альтруїзм, відданість справі, творчість, гедоністичний вибір).
- Здійснити аксіологічний аналіз української народної казки: цінностей, ціннісної ієрархії, архетипів, аномії-норми (обсяг – до 2-х сторінок).

№ з/п	Вид роботи	Форми звітності	Кількість балів
1.	Підготовка до семінарських занять.	Виступи, опрацювання наукової літератури	25
2.	Складання таблиці «Теорії ціннісно-смыслові сфери особистості»	Таблиця	5
3.	Складання таблиці «Динаміка розвитку ціннісно-смыслові сфери особистості»	Таблиця	10
4.	Аналіз переоцінки цінностей за твором Л.М. Толстого «Божеское и человеческое».	Протокол аналізу	5
5.	Аксіологічний аналіз української народної казки: цінностей, ціннісної ієрархії, архетипів, аномії-норми	Протокол аналізу (обсяг до 2-х сторінок).	10
6.	Аналіз механізмів переоцінки цінностей на основі художнього фільму на вибором студента.	Протокол аналізу (до 5 сторінок)	25
7.	Модульний контроль		20

V. Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен

1. Хто ввів поняття «аксіопсихологія»?

- А) Б. Братусь. Б) Д. Леонтьєв В) О. Леонтьєв Г) З. Карпенко

2. Феномен, який об'єктивно за своєю природою є благом для людини, спрямованим на її ствердження у бутті, реалізації її творчих можливостей, це:

А) потреби; Б) інтереси; В) цінності; Г) спрямованість.

3. Психологічне тлумачення цінностей представлено у двох значеннях:

А) у формі об'єктивно існуючих ідей, предметів, явищ;

Б) в якості суб'єктивно значущих для людини ідей та якостей.

4. Механізмами формування цінностей особистості є:

А) присвоєння цінностей; Б) пошук і оцінка; В) вибір і проекція;

Г) перетворення особистості на основі цінностей; Д) цілепокладання.

5. Цілісний процес розвитку ціннісно-сислової сфери особистості називається

А) самоактуалізацією; Б) аксіогенезом; В) аксіопроєктування.

6. До рівнів прояву цінностей відносяться:

А) мотиваційні ставлення; Б) емоційно-ціннісні характеристики;

В) спонукальні чинники; Г) смислові установки.

7. На які групи поділяє цінності М. Рокіч?

А) термінальні та інструментальні; Б) духовні, соціальні, матеріальні;

В) цінності буття та дефіцитарні цінності;

Г) цінності-ідеали, цінності-властивості, цінності-засоби діяльності.

8. На які групи поділяє цінності А. Маслоу?

А) термінальні та інструментальні; Б) духовні, соціальні, матеріальні;

В) цінності буття та дефіцитарні цінності;

Г) цінності-ідеали, цінності-властивості, цінності-засоби діяльності.

9. На які групи поділяє цінності С. Бубнова?

А) термінальні та інструментальні; Б) духовні, соціальні, матеріальні;

В) цінності буття та дефіцитарні цінності;

Г) цінності-ідеали, цінності-властивості, цінності-засоби діяльності.

10. Взаємодія цінностей клієнта і консультанта здійснюється через ...

А) принцип орієнтації на норми і цінності клієнта;

Б) принцип добровільності; В) принцип конфіденційності.

11. Механізмами переоцінки цінностей є:

А) пошук – оцінка – вибір – проекція; Б) присвоєння цінностей та цілепокладання;

В) рефлексія і самопізнання особи; Г) прогнозування та проєктування.

12. Яку психотехніку переоцінки цінностей характеризує фраза «життя – це подарунок, який треба взяти, розгорнути, подякувати за нього та насолоджуватися ним»?

А) альтруїзм; Б) гедоністичний вибір; В) відданість справі; Г) творчість.

13. Самотрансцендування – це:

А) творчість; Б) самопізнання; В) самоактуалізація; Г) свобода вибору.

14. За рівнем функціонування цінності поділяються на :

А) ситуативні та універсальні; Б) тілесні та соціальні;

В) матеріальні та духовні; Г) термінальні та інструментальні.

15. Найвищий щабель в ієрархії цінностей займають:

А) універсальні; Б) духовні; В) соціальні; Г) суспільні.

16. Практичним втіленням цінностей є:

А) норми; Б) уявлення та образ; В) знак, символ; Г) схема, правило.

17. Вплив цінностей на людську діяльність, поведінку, суспільне життя, розвиток культури називається...

А) ієрархією цінностей; Б) системою цінностей; В) функціонуванням цінностей.

18. Рівні прояву цінностей на рівні особистості:

А) хочу, можу, є, маю, смію; Б) мушу, треба.

19. Рівні прояву цінностей на рівні колективу:

А) хочу, можу, є, маю, смію; Б) мушу, треба.

20. Діалог як психологічний механізм аксіогенезу особистості реалізується через відношення:

А) Я – Ти; Б) Я – Воно; В) Я – Інший; Г) Я – Ми; Д) Я – Вони.

21. Чи можна розглядати аксіологічне проєктування особистісним новоутворенням?

22. Які функції виконують цінності в житті особистості, групи, суспільства?

23. Розкрийте поняття стилю життя як вияву ціннісного самовизначення.

24. Порівняйте синхронічний та діахронічний аспекти функціонування цінностей.

5.2. Форми і методи підсумкового контролю – екзамен.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Контроль успішності студентів із врахуванням поточного і підсумкового оцінювання проводяться відповідно до тематичного плану.

Підсумкова оцінка за опанування курсу визначається як сумарна від поточного оцінювання.

Кожний модуль включає бал оцінки поточної роботи студента на семінарських заняттях, бали за складання модульного контролю і бали за виконання самостійної роботи. Реферати, підготовлені за заданою тематикою обговорюються та захищаються під час консультацій.

Заходи з модульного контролю проводяться по завершенню вивчення навчального матеріалу даного модуля. Виконання тестових завдань модульного контролю здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або за допомогою роздрукованих завдань. Оцінювання тестів проводиться за власною методикою з приведенням підсумку до встановленої в рейтинговій шкалі балів.

Якщо студент не задоволений результатами сумарного поточного оцінювання або набрав менше 60 балів, він проходить підсумковий тест і може покращити свою оцінку. Підсумкова оцінка за опанування курсу в такому випадку визначається як середньоарифметична від поточного та підсумкового оцінювання. Зокрема, за виконання завдань поточного контролю студент може набрати 0-100 балів, за виконання завдань підсумкового контролю (заліку) також 0-100 балів.

VI. Інформаційні джерела для вивчення курсу

Основна

1. Абульханова-Славская К.А. Стратегия жизни. М.: Мысль, 1991. 299 с.
2. Адлер А. Наука жить: Пер.с англ. и нем. К.: Port-Royal, 1997. 288 с.
3. Баева Л.В. Ценности изменяющегося мира: экзистенциальная история аксиологии. Монография / Л. Баева. – Астрахань, 2004. – 277с.
4. Бодрилин А.П. Ценностные аспекты современной цивилизации // Философия и современный мир. М.2004. – С.27-41.
5. Виндельбанд В. Философия культуры: Избранное: Рос. академ. наук. ИНИОН. М, 1994. 350 с.
6. Гуревич П.С. Философия культуры. М.: Аспект-Пресс, 1994. 316 с.
7. Гусейнов А.А. Философия между знаниями и ценностями // Философские науки. 2001. – № 2, с.47–66.
8. Дьюи Дж. Психология и педагогика мышления. – М.: Лабиринт, 1990.-Ч.1.189 с.
9. Життєві домагання особистості : колективна монографія / Титаренко Т. М., Лебединська І. В., Алікіна Н. В. та ін. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 453 с.
10. Ивин А. Аксиология. – М., 2006.
11. Ильин В.В. Аксиология. – М.: Изд-во МГУ, 2005. 391 с.
12. Каган М.С. Философская теория ценностей. – СПб.: «Петрополис», 1998.
13. Карпенко З. С. Аксиологічна психологія особистості. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2009. 512 с.
14. Карпенко З. С. Аксиопсихологія особистості. К. : Міжнар. фін. Агенція, 1998. 220 с.
15. Карпинский К. В. Человек как субъект жизни. Гродно: ГрГУ, 2002. 280 с.
16. Кон И. С. В поисках себя. Личность и ее самосознание. М.: "Политиздат", 1984. 225 с.
17. Леонтьев Д. А. Психология смысла: природа, структура и динамика смысловой реальности. М.: Педагогика, 1999. 487 с.
18. Ницше Ф. По ту сторону добра и зла. М.: Эксмо-Пресс; Харьков: Фолио, 1998. 1055 с.
19. Огурцов А.П. Аксиологические модели в философии науки. // «Философские исследования», 1995, № 1, с. 7–36.
20. Радчук Г. Аксиопсихологія вищої школи : монографія. Тернопіль : ТНПУ, 2009. 415 с.
21. Рибалка В. В. Психологія честі та гідності особистості : культурологічні та аксіологічні аспекти : наук.-метод.посіб. К. ; Вінниця : Планер, 2010. 382 с.
22. Розов Н.С. Ценности в проблемном мире. Новосибирск, 1998. 292 с.
23. Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. М.: Политиздат, 1992. 543 с.
24. Столович Л. Н. Красота. Добро. Истина: Очерк истории эстетической аксиологии. — М., 1994.

25. Ценностные ориентации в гуманитарном познании. К., 1989.
26. Фромм Э. Иметь или быть. М.: Прогресс, 1986. 238 с.
27. Шохин В.К. Классическая философия ценностей: предпосылки, проблемы, результаты // Альфа и Омега. Ученые записки общества для распространения священного писания в России. – № 3(17), 1998, с.295–315.

Додаткова

1. Абишева А.К. О понятии «ценность» // Вопросы философии. 2002, № 3, с.139–146.
2. Алексеева В.Г. Ценностные ориентации как фактор жизнедеятельности и развития личности // Психологический журнал. 1984. Т. 5 № 5. – С.63-70.
3. Андрущенко В.П. Пріоритети розвитку освіти ХХІ ст. // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності. – К.: Знання України, 2000., с. 3-11.
4. Андрущенко В., Губерський Л., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість. – К.: Знання України, 2002. – 587 с.
5. Бахтин М.М. К философии поступка // Философия и социология науки и техника / Ежегодник (1984-1985). – М.,1986, с.80–160.
6. Гартман Н. Эстетика. М.: Изд-во иностранной литературы, 1958. 692 с.
7. Гуревич П.С. Философия культуры. М.: Аспект-Пресс, 1994. 316 с.
8. Гусейнов А.А. Философия между знаниями и ценностями // Философские науки. 2001. – № 2, с.47–66.
9. Карпенко Є. Суб'єктно-ціннісні особливості процесу самоактуалізації особистості // Психологія особистості. 2012. № 1 (3). С. 59-68.
10. Кремінь В. Філософія освіти ХХІ століття // Урядовий кур'єр. – 6 лютого 2003 року, №23
11. Культурні цінності Європи / за ред. Ганса Йоаса і Клауса Вігандта. Пер. з нім. К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2014. 552 с.
12. Кюнг Г. Brentano, Гуссерль и Ингарден об оценивающих актах и познании ценностей // «Логос», 1995, № 6, с. 117–126.
13. Леонтьев Д. А. Ценность как междисциплинарное понятие: Опыт многомерной реконструкции. // Вопросы философии. 1996. № 4.
14. Лутай В.С. Філософія сучасної освіти. – К.: Центр "Магістр-S", 1996. – 250 с.
15. Мартянова Г. Ю. Принцип ориентации на нормы и ценности клиента в практике психологического консультирования // Вестник православного свято-тихоновского гуманитарного университета. Серия 4: Педагогика. Психология. 2016. № 2(41). С.97-105.
16. Ортега-і-Гассет Х. Мистецтво в теперішньому і майбутньому. Вибрані твори. – К.: Основи, 1994. – 420 с.
17. Проблема ценности в философии, М., 1966.
18. Риккерт Г. Науки о природе и науки о культуре // Культурология. XX век: — М: Юрист, 1995, с.69–75.
19. Ружмон Д. Відкритий лист до Європейців / Дені де Ружмон. – Л.: Центр гуманітарних досліджень Львівського держуніверситету ім. І. Франка, 1998. – 273 с.
20. Тодоров І. Я. Україна на шляху до європейської та євроатлантичної спільноти: Монографія / І. Я. Тодоров. – Донецьк : ДонНУ, 2006. – 268с.
21. Черенщикова Д. Аксіокорекція педагогічного спілкування у вищих навчальних закладах засобами позитивної психотерапії // Психологія особистості. – 2012. – № 1 (3). – С. 184-194.
22. Швейцер А. Благоговение перед жизнью. – М., 1992.
23. Шелер М. Избранные произведения. М.: Гнозис, 1994. 413 с.

Електронні джерела

1. Соловьева С. Л. Психологическое консультирование. Справочник практического психолога. Электронный ресурс: <https://psy.wikireading.ru/1040>
2. Шестаковський О. Радикалізовані європейці: цінності Євромайдану у порівнянні з європейськими. Інфографіка / Олексій Шестаковський. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/articles/2014/01/14/7009459/>
3. Шохин В. К., Абушенко В. Л. Аксиология. Гуманитарная энциклопедия [Электронный ресурс] // Центр гуманитарных технологий, 2002–2018 (последняя редакция: 16.03.2018). URL: <http://gtmarket.ru/concepts/6894>

V. Навчально-методична карта дисципліни Аксіопсихологія особистості

Всього - 90 год., індивідуальна робота – 9 годин, самостійна робота – 81 година, 3й семестр - екзамен.

Всі пари проводяться в аудиторії. За умови введення «червоної» зони карантину заняття проводяться у Goolge meet.

Тиждень												
Модулі	Модуль						Модуль					
Заняття	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Дати	02.09.	10.09.	15.09.	22.09	29.09	06.10						
Теоретичні розділи												
Теми занять теоретико-практичного змісту	Предмет, мета і завдання аксіопсихології особистості.	Теорії цінностей та ціннісно-сислової сфери особистості.	Аксіогенез особистості.	Діагностика ціннісно-сислової сфери особистості.	Прикладна аксіопсихологія особистості	Практична аксіопсихологія особистості та аксіологічне проектування.						
Теми практичних занять												
Самостійна робота	<ol style="list-style-type: none"> 1. Таблиця «Теорії ціннісно-сислової сфери особистості» 2. Таблиця «Динаміка розвитку ціннісно-сислової сфери особистості» 3. Аналіз переоцінки цінностей за твором Л.М. Толстого «Божеское и человеческое». 4. Аксіологічний аналіз української народної казки: цінностей, ціннісної ієрархії, архетипів, аномії-норми (обсяг – до 2-х сторінок). 5. Аналіз механізмів переоцінки цінностей на основі художнього фільму на вибором студента. 											
Види контролю	Модульний контроль – 1 до 13.10.											
	<p>ЕКЗАМЕН Екзамен згідно розкладу</p>											